

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O sedanjem položaji.

Iz Dunaja 5. junija. [Izv. dop.]

Pri zadnjih konferencah v Berlinu so Rusija, Nemčija in Avstrija dogovorile dvojno: Prvič, naj vse evropske države še jedenkrat v skupnem pismu kažejo Turčiji, da nemudoma dejansko izpolnjuje vse to, kar je obljubila storiti, da more slovanski kristijan po človeški živeti poleg Turka; drugič so se te tri države vsaj principijalno tudi zjediniše v tem, da se bode moralo dejansko vmešati na jugu, ako Turčija vsemu kljub vendar ne spravi reda v svojih evropskih deželah.

Izjavile so te tri države družim državam sprva samo prvo točko, in jih pozvale pristopiti sklepu ter podpisati dotično Turčiji namenjeno pismo.

Vse evropske druge države so temu sklepu pristopile samo Anglija ne.

Angleži so namreč tej trojici držav, posebno pa Rusiji neizmerno gotovo tudi zamerili to, da niso bili poleg poklicani tem dogovorom v Berlinu, in da so prišle k njim še le z besedo: „To smo sklepali, podpišite!“

Angleži so odgovorili, nečemo podpisati, vsaj nam tudi niste vse povedali, kaj in zakaj ste sklepali, — in začeli so na vse kripnje delati po svojem. Oborožili so tvrdnjave na reki Themse z novimi topovi za obrambo Londona, poslali so v Gibraltar na stotine centov strelnega praha in nabirali so toliko vojnih železnih ladij v mejdeželnem morji, kolikor jih svet dosedaj še nij videl skupaj.

Ker so pa dalje dobro vedeli, da dosedanja sultan Abdul-Aziz ne sprejme njihove pomoči, ker stoji pod ruskim vplivom, zato so — če menda ne dejansko vendar pa moralno — pomagali odpahnuti dosedanjega in postaviti novega sultana z novo vlado čez Turčijo, in ovi Angleži, ki so lani in še letos javno skazali

simpatijo do slovanskih vstašev in ki so javno izrekli, da ne marajo zato če turška država v Evropi še dalje obstoji ali pa ne, ravno isti Angleži zdaj očitno Turkom pomagajo z denarjem, z orožjem in strelnim prahom, da bi potolkli ovi jugoslovanski narod, kateri po svojih mukah, po svojej stanovitnosti v nesreči, po svojem junaštvu in po vseh družih svojih duševnih in telesnih zmožnostih kaže svetu take kreposti kakoršnih v celej zgodovini še nismo videli skupčenih v jednom narodu!

Vrh tega je Disraeli v angleškem zboru poslancev izrekel še te le najbolj važne in znamenite besede, „da je položaj v Turčiji zares kritičen, da je angleška vlada zatorej vse storila, kaj sprevidnost velevala, da si brani svojo čast in svoje interese, in da — po njegovih mislih — angleška čast se najbolj brani s tem, da Anglija — „zvonec nosi“ pri vzdrževanju miru v Evropi!“

To je tedaj angleški ustmeni in dejanski odgovor na berlinske konference!

Anglija pravi Gorčakovu in Bismarku z Andrassyjem vred: „Ne Vi bodete kot načelniki odločili o izhodnem vprašanji, nego jaz odločim!“

Kaj bode iz tega? Taka moža, kakor Gorčakov in Bismark — Rusija in Nemčija, — ne bosta si dala mirno kaj tacega odgovoriti — in najbolj čudno je to, da do denašnjega dneva še nismo slišali dejanskega odločnega odgovora na to.

Rusija bi zdaj morala najmenj s tem odgovoriti, da pregovori Srbijo in Črno goro, planiti čez Turke, in vsak dan, ki se zdaj izgubi okrepča Turke, ker se morejo ojačiti z angleškim denarjem in orožjem.

Da se zdaj izgubi dan za dnevom, to se ne more drugače razjasniti, kakor s tem, da je Ruski car Aleksander premiro ljuben

in se ne da pregovarjati k aktivnemu postopanju.

Sicer pa se ne da verjeti, da bode Rusija zdaj figovsko stopila nazaj, in da bo vstaše pustila same v boji zoper Turke in Angleže — taka nezvestoba bi bila neuslišana, in bi Rusiji bila na nepopisljivo sramoto pred celim svetom, izgubila bi Rusija s tem za dolgo časa ves vpliv v Evropi, — in deloma tudi v Aziji, Angleži pa bi bili tudi gospodarji v Dardanelah in v črnem morji, kakor so dozdaj že bili v Gibraltarju in na Sueškem prekopu.

Da pa do tega ne pride, naj bog varuj celo človeštvo!

Kaj je angleški volk, to kaže nesrečna Indija, Irkandija in strašansko siromaštvo po samih angleških mestih in vaséh, — zapomnimo si: kam angleška noga stopa, tam ne raste več trava, in zapomnimo si iz najnovije dobe še posebno to, da Angleži podpirajo Turke, — ta po vsem svojem značaju ostudni in za nobeno kulturo nesposobni narod — zoper blagi krepki in junaški slovanski narod, ki se bori za svoje bitje in za človeku spodobno življenje!

Jugoslovansko bojišče.

O hercegovskem vstanku piše jeden tamošnjih vodij, fajmošter Ivan Mušić, ki je cerkev pustil, pa puško v roko vzel: „Evo je na srečo blizu godina dana, da se mi Hercegovci prihvatismo oružja i poklasmo s našim dindušmanima, za krst častni i slobodu zlatnu. Dosta se je krvi prolilo, dosta se je mučenički narod podnio, ali klonuo duhom ni najmanje nije, jer ga drži tvrda vjera u pravicu i svetost amaneta svojih. Velikaši svietā da su duše i srdca imali, bili bi pravije s nami postupali i mi bi već slobodni bili. No, rek' bi da je sudjeno, da mi izpijemo i do najzadnje

Listek.

En dan ženin.

(Smešljivka iz narodnega življenja, spisal J. Ogrinec.)

I.

Na kratko — necega večera popade Poskočeka misel, da se hoče oženiti! Po pravici govoriti: take muhe so mu uže večkrat rojile po glavi, zlasti vselej, kadar je srečaval kako zalo dekle. Ali s tako nestrpnno silo poprijela se ga niso še nikdar, kakor nocoj. Nocoj pa, ko se skobalji v široko in nekaj mrazotno postelj ranjcega očeta in matere — saj njima bog dobro daj onkraj! — stopa mu na vso moč živo in trdo pred dušo: kakó čudno dolgočasno namreč je to, ko je človek na svetu takó sam, takó sam! Sam — in vendar ima tudi nekaj svojega selišča na tej božjej zemlji. Ima še dosti čedno bajtico,

lani vso z nova prekrito; pred domačijo sadni vrtilč, obsajen s cepljenim drevjem: pod tem zelnik in nekaj njivice za krompir, repo, korenje, sem ter tja kako bučo ali kak drug sadež, in tudi gost plevel rad raste, ki bi dobro bilo, da bi opulila ga kaka vajena ženska roka, ko bi bila! V hlevci mu stojita dve kozi in pomeketavata, in domači zajci redé. Na gredih dva para golobov leže mladiče, in dve kokoši — bogvé, kje ti imata gnezdo in pa jajca? Sam bi moral iskati jih, sam, kar z gola sam skrbeti za vse drugo! Sam pleti po njivi, sam mlezti, sam nositi drva in vodo, sam kuhati, pomivati in prati, sam rahljati si trdo postelj, sam vlegat se spat! Vse sam! In kaj pa ima od tega, kaj ga pa čaka zato, da je tako sam? O dobro vé, dobro! Dokler živi, žulji krvavi na dlani; in po smrti, ko ne bo svojih imel nikogar, komur bi zapuščal: bodo ti nevoščljivi lakomni sosede, ki uže

zdaj od vseh strani prežé na to ubogo péd njegove zemlje, trgali se za njegovo lastnino in mastili se ž njo, ali pa vzame jo cesar! In torej nij prismojen, da le jeden dan tako samotari? — Nič, če ima voda goreti, to mora biti kako drugače!

Poskoček se jezno in trdne volje prevrne po plevnici, da postelja zaškriplje, in zaspi. Spečemu pridejo prijetne sanje, da nikoli še taci! Vso ljubo noč se mu natvezuje, kakor da je uže oženjen: da ima vso prisrčno „babico“, kakor bi si človek le zmislił jo; da mu ravno šiva srajčin rokav, ki ga je bil sinoči pred pečjo nateknil burkljam na rogelj in raztrgal; on sam pak — sveta mamka božja ti ga vé, kako in kod? — da pestuje tudi uže ljubega otročička v naročji, ki mu zdaj, glej, ravno omahuje s kolén, da bi pal.

Hlastne z rokami pristreč ga, ubere pa

kapi čemerne čaše, što nam Turčin uz pomoč evropskih bezdušnika za pet dugih stoljeca nalieva. Budi tako! Ele ma što sviet mislio, ma što rovali i kovali narodni djavoli, mi oružja, pomoću Boga i viernih prijatelja, ne kanimo položiti, dočim ne vidimo slobodnu ovu našu zemlju posvečenu krvi neizbrojnih naših mučenika: ili ćemo svi izginuti, ili ćemo našu svetu ciel postignuti. Druge več nema! Tko inače misli, taj se vara kao ludo diete. Kad mi svi izginemo, tad će valjda nestati za čas ustanka; ali će nam se opet poroditi osvnetnici: iz ove zemlje, iz krvi naše proniknut će ipak kad li tad li stablo slobode!“

Srbskemu „Istoku“ se iz stare Planine 18. t. m. o Bulgarskem vstanku piše: V vstanku največja rola od neprijateljske strani je zapala v del Čerkezom. Čerkez je strašen razbojnik, brez zavesten barbarin. Kder koga najde, je li moškega ali ženskega spola, dete ali starec, Čerkez bije, ubija, krađe, požiga, oskrunuje vse kar je krščanskega. Največji uzrok bulgarskega vstanka so Čerkezi. Oni so pričeli vstanek, ker je za njih vstanek ugodna prilika, da morejo divjati, da se ubogate in da nasite svoje barbarske strasti. Turško praviteljstvo vidi, da so Turki po vsem izgubili hrabrost, a Čerkezi se na vso moč smejejo vstanku, ker jim turška vlast daje dobro orožje in neomejeno voljo, da delajo kar hočejo s kristijani. Ne znamo kako in od kod ima turška vlada to pravo da orožuje in da tako slobodo Čerkezom? Valjda je Turčiji na tem ležeče, da Čerkezi iztrebijo in pokoljejo kristijane.

Vstanek od dne do dne napreduje. In čem bolj Čerkezi ropajo in zažigajo, tem bolj se vstanek širi v Bulgarskej. Narod se je razpalil in na zločinstva odgovarja z vstajanjem; zbog te predvzete mere turške vlade pa je zaplet tako velik, da se mu konec dogledati ne more. Poslovica veli: „Nij ga zla brez dobra“ in to je tako ali ove nesreče ne moremo se drugače izogniti, samo ako hočejo oni, koji so v vlasti in ki vrše vlast. Barbarski postopači Čerkeski in brezumi in ljudje predvzete mere od strani turške vlade pak podpihujejo proti kristijanom, kateri so upreženi v turški jarem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. junija.

Vojni **minister** Koller se je po kratkem naveličal ministrovati z vojsko zatorej je dal

le pinjo, sinoči postavljeno tu na polico zraven postelje, da se zviškoma prekucne na njega in mu smetano pocedi na obraz.

Poskoček rine po konci. Tu vidi polijo! A kaj je njemu za pinjo kozje smetane? Imel je vendar sanje, da še zdaj prebujen lahko vidi, kako žive in resnične! Kaj pak, — sam bog mu namiguje po njih, naj se ne kesa, do česar se je bil odmenil sinoči, nič družega! Da, da, delal bi celo napačno, ko bi po vsem takem in tem oprezoval le jeden dan še! Za to, najbolj je, — kar napravi se, pa ženit!

Kaj se ne more? O šentilovem jih bo še le štiri in trideset — kali? Trden je še, da se gre metat z vsacim! Da malo švepa na levi, kaj pa zato? Če je Čohán tam pred pustom oženil se, tist Čohán, ki jih ima pol sto uže na hrbtu, in ki ga „božja“ meče vsak teden časi še po dvakrat — pa bi se on ne

ostavko in cesar jo je sprejel. Namesto njega bodé Fml. Benedek vojni minister. Baron Mollinary nij hotel prevzeti ponujane ministertva.

Končevaje zasedanje **delegacij** je Rehbauer zopet obžaloval veliko breme, ki vsled veličih stoječih vojsk vsem narodom na ramenih leže. Dolgo ne more tako iti.

Vnanje države.

Iz **Berlina** se javlja: Pravijo, da je knez Gorčakov izjavil se, da zveza treh cesarjev s svojimi cilji in nameni še isto tako obstoji kot prej. Če bode Turčija iz svoje inicijative izvela reforme, odpade potreba siliti jo k temu; sicer pa tudi vmešanje Angleške ne bode moglo vevlasti zadržavati od njih korakov.

Brez dvombe je, da **Angleži** intrigrirajo, da bi Avstrijo na svojo stran dobili proti Rusiji. To bi bila nesreča, zaradi tega večina avstrijskega prebivalstva ne mara za angleške zveze, s katero bi bilo Magjarom in dunajskim Turkom ustrezno.

Carigradski turški listi in njihovi pomočniki mej Nemci poročajo sedaj, da je sultan uže pred svojim odstavljenjem blazen bil. Vsled te blaznosti je sam se usmrtil. Predčeranjem pak so še isti listi poročali, da je novemu sultanu Muradu pisal, da odstopa sam svoje pravice in Murada priznava. Kaj bode blaznec takó pisal? In da si je sultan „sè škarjami“ žile prerezal! Vse je tako nerodno zlagano, da še resnici podobno nij. Zaklali so ga sami.

Italijanska vlada je izdala ukaz, vse oklopne ladije brzo orožiti, floto v tri dele razdeliti in pod komando admiralov De Viry, Martini in Caccace postaviti. Prvi bode glavni velitelj. V arzenalu beneškem se hitro dela.

Dopisi.

Iz Gradca 6. jun. [Izv. dop.] (G. A. Komelj - eva nemško - slovenska slovnica.) Uže zdavnaj smo občutili občno potrebo jednega dela v naši književnosti; a vendar se nikdo nij hotel lotiti mučnega zraven pa koristnega in hvalevrednega početja, dokler nij naš obče spoštovani in vrli gojitelj slovenščine g. stotnik A. Komelj sè svojo marljivostjo dovršil omenjene slovnice. Knjižica ta, urejena po splošno znani Ahn-ovi metodi, je zelo pripravna za podučevanje v slovenščini, ker učenca ne preobklada preobilnimi pravili in izjemami, kar se skoraj le kratko v opombah pod črto nahaja. —

Priznati moramo, da je g. spisatelj zdavno olajšal stanje učitelju in učencem v vojaških učilnicah; kajti poprej, ko nij bilo nikakoršne pripravne knjige, podučevalo se je le po prepisovanji, kar pa je, se ve da, učencem-

mogel?! O lahko, prav lahko se! Saj, kaj pa je? Hlače ima, bajto ima, poišče le še si „babe“ pa je!

Čakaj, ali pa to tudi pojde tako z gladka? Ali se mu nij tam predlanskem, ko mu je ženitev tudi nekaj huje brodila po glavi, soseskin župan nekaj opehoval in pa repenčil se „cerkmošter“? Sta, sta onegavila se nekaj; toda, le nikar naj ne misli: nobeden jih ne bo povpraševal, če se sme ženiti — nobeden! Šentaj, pa res! kaj je pa kateremu mari, ali Poskoček ima babo ali ne?

No pa, da potlej, ko bode treba uže zaukati ne bode zopet kak neješnik otresal jezika pa delal zadrževalnih zmešnjav, pové to vendar popred še županu, da bo sit! oni, tisti suhohlači „cerkmošter“ če hoče, pa naj glavo postavi po konci!

II.

Ravno se je rosa jela sušiti, ko Posko-

začetnikom prizadevalo mnoge neprilike, ker so pisali narekovana slova čisto nepravilno. Sedaj, ko se more dobiti ova knjižica za male novce, lahko si jo bodo omislili, se vadili pravilno izrekovati in pisati, kar bode mnogo časa in nepotrebne truda prihranilo dotičnemu učitelju.

Kakor rečeno, je knjiga prav izvrstna in ročna, ter se bode, kolikor je nam znano, s (prvim) 1. oktobrom l. l. vpeljala v vse one učilnice, kjer se podučuje slovenščina, kar bode po najnovjšem odloku posebne važnosti. Ne moremo si pa kaj, da ne bi naveli tukaj neke pohlevne opombe: Samostalniki, koji stoje na čelu vsakej vaji, nemajo nikjer roditnikovega znaka (a, e, a,) kar pa ima Janežič v svojej „slovnici za Nemce“ povsod; to gotovo jako olajšuje učencu-začetniku, da ve, da-li je dotično slovo moškega ali ženskega spola, kar po roditnikovej obliki takoj lahko spozna, ako mu je znano glavno pravilo. Brez onega znaka pa učenec n. pr. pri samostalniku „obrat“ (Wendung) ne zna, je-li ženskega ali moškega spola.

Ako bode g. spisatelj oskerbel kedaj drugi natis, priporočali bi mu, one dobrohotne opombice nikar ne prezreti; ker več očij, več vidij! To kar smo omenili tukaj, opazili smo iz lastne poskušnje. J.

Iz Planine 5. jun. [Izv. dop.]

Uže préteklo leto sem poudarjal na tem mestu, da je naš poljedelec osobito navezan na živino-in sadjerejo ter navel dotične uzroke. Omenil sem pri onej priložnosti, da ima naša dolina prilično dosti senožeti, koje pa reka Unca i v jeseni in spomladi večkrat poplavi! Da tako poplavenje v poznej jeseni veliko več koristi, nego škoduje, tega ne more nikdo tajiti. A kadar pridere voda v maju, kakor letos ter vso dolino pokrije, kadar blatna voda na uže visokej travi dalj časa stoji — takrat je pokončano vse upanje našega ratarja; kajti ne le da ne more pasti svoje živine po ravnini, da pridelava veliko menj sena, kakor v slabih letinah ampak še ono, kar ga dobi, je slabo, se kadi in živina ga niti jesti ne more! Kaj je torej početi našemu kmetu, da preredi živino? kje vzeti dobre in zadostne klaje za prihodnjo zimo? — Kupiti je ne more, ker nij nikacega zasluška! Res, kakor „raja“ je naše ubogo prebivalstvo, od vseh stranij ga tarejo reve in nadloge; kar mu ne vzamejo elementarne nezgode, pa mu zarubijo za davke, kojih ne more več zmagovati!

Pri tej priložnosti moram naše srenjčane

ček uže kar po ženinski namršen hlastne črez prag. Tu pri belem solnčnem dnevu se še jedenkrat ogleda kakšen je kaj? Sname klub, če nij kaj pomečkan, kuštrav ali osmečen? Dober je! Z rokavom pogladi kocine po štuli, pa ga zopet pokrije malo bolj po strani na uho. Ruto za vratom ima po novem zavezano po prsij se mu gumbi blišče, hlače ima nekaj opisane doli po stegnih, in s tisto zvrteno smetano namazane golenice se mu prijemljejo méč in kolén, kakor le vlite na-nj. Nič mu nij reči od vrha do tal! Kaj pa, če ima levo nogo malo krajo? pa ima desno za to malo daljo! He, vsaka bo rada imela ga, vsaka, le katero bo hotel.

Kakor vsakrat, kadar je imel na kako daljšo imenitnejo pot kam, tako tudi zdaj po tem povoljnem premišljevanji postopi tija konci bajte pogledat po vremenu. Neke male meglice po jasnem gredó po jugu, pa jih gorenjec doli

opozoriti na neko važno stvar. Zakaj smo imeli pretéklo jesen in imamo sedaj pomladi zopet veliko povodenj? Zato, ker se one jame, v koje se Unca pod zemljo steka, uže dalj časa niso iztrebile in očistile, po katerih bi bila voda gotovo hitreje odtekala in bi škoda ne bila tako ogromna. Ker se naš občinski zastop za blagostanje naše zanemarjene i revne občine premalo briga, se je ono trebljenje, akoravno nič ne stane, ker se je izvrševalo po „tlaki“ opustilo in evo vam posledice! Ne gledé na deževno vreme v maji je moral naš obč. zastop izprevideti, da se je nadejati povodnji pomladi, kadar počne visoki sneg po sosednjih gorah hitro kopneti in bi mogel opozoriti srenjčane, da bi se ovi odteki za časa, ko je bila voda nizka, potrebili in osnažili! Da blagor srenji, koja ima iskrenega in energičnega župana in previdne in zavedne svetovalce, s čemur se pa žalibog, naša dolina ne more ponašati!

Ob jednom opozorujemo naše sl. okrajno glavarstvo, naj blagovoli ozir jemati na ovo nezgodo pri izterjevanji davkov in nikar ne tako nečloveško postopati, kakor se je to godilo prejšnja leta, da se je namreč kakej ubogi družini jedina kravica zarubila in iztirala iz hleva! —

Od druge strani pa pričakujemo, da bode (ako uže nij) naš občinski zastop storil potrebne korake, da se našemu ubogemu kmetovalcu vsaj nekoliko olajša teško stanje. —

Planinski.

Domače stvari.

— (Neutrudljivi naš pisatelj profesor J. Jesenko) je zopet na svetlo dal novo knjigo z naslovom „Mali občni zemljepis“. Spisana je najbolj za učiteljska izobraževališča, primerna pa bi bila tudi za prve razrede srednjih šol in za vsacega kdor si hoče zemljepisni uk v slovenskej besedi in v skrcenem obsegu prisvojiti. Po šolah, kjer se uči zemljepis v slovenskem jeziku, naj dotični učitelji skrbé, da se bode kot šolska knjiga vpeljala, sicer pa naj bode vsem dijakom kot pomočna knjiga zraven nemške šolske prav živo priporočena. Z ličnimi in razločnimi črkami tiskana knjiga se dobiva pri knjigarjih po 80 kr.

— („Vrtec“) štev. 6. za mesec junij je prinesel za našo malo slovensko mladino zopet naslednje gradivo: Miško; pesen, iz hrvatskega na slovensko preložila Lujiza Pesjakova; — Sv. oče Pij IX. mladeneč in velik prijatelj

obrača. Dežja ne bo, ne! No pa, če tudi je kaka kaplja, stopi pa pod streho kam. Saj denar ima pri sebi in tako suh tudi nij ne, da bi si ne mogel privoščiti ga požirek!

No, zdaj pa kar — čakaj, ali ima soboj pa tudi vse druge potrebne reči: tist nož s kresalnim hrbtom, ki ga je bil pred sedmimi leti kupil na božjej poti? mošnjak za tobak? gobo in — šment! kar zdi se mu, da nekaj pak je vendar-le še pozabil! Ali kaj? Rine z rokami v hlače in polagoma stopaje, pa kvišku gledaje tija pred soboj dolbe in dolbe po žepih pa — kar, kar ne more si domisliti, kako-vega zlomka da bi mu menda še manjkalo?

„O, kadar mi bode treba, pa se uže spomnim!“ šepne kakor v sanjah in brez daljnih ovinkov hitro rine navzdol po stezi. Čuti se tako čudno lehkega, kakor le kaj. Zdi se mu celo, da denes tudi nekaj menj švepa nekako? Ali mu je leva nekaj porasla kali?

mladini, spisal J. S—a; — Vijolica, hčerka pomladi od D. Majarona; — Slast v naravi, spisal V—ž—; — Ledeni otroci v južnem morji (s podobo); — Učenci z učiteljem na tretjem pomladnem sprehodu, spisal Ognjeslav C. Mozirski; — Kako si ribe gnezda delajo (s podobo). — Razne stvari imajo polhen koš drobtin, kratkočasnic, računskih nalog, narodnih ugank i. t. d. Tej številki je pridejana tudi muzikalna priloga, ki obsega tri lepe napeve od Jos. L. Weissa. — Ker se s prihodnjo številko začenja uže drugo polletje priporočamo „Vrtec“ v obilno naročevanje.

— (V postojnskej jami) je bilo zadnji ponedeljek kakor smo uže povedali okolo 7000 obiskovalcev, 3 vlaki iz Ljubljane, po dva iz Trsta in Reke. Polovica je bilo tujcev vseh narodnostij a druga polovica Slovencev in Slovanov. Tem bolj vse graje zasluži oskrbnitvo jame, da nij nikoli nikjer nobenega slovanskega napisa, da se torej v našej domačej deželi naš domači jezik zaničuje in prezira. — Isto tako bi okrajno glavarstvo in občinska policija v Postojnini pač smeli skrbeti zato, da se ne bi obiskovalci jame po gostilnah tako grdo odirali s slabim a dražim pivom in vinom, kakor se godi.

— (Iz Žalca) se nam piše: Denes 5. junija ob polu noči nas je zbudil zvon iz sladkega spanja. Nastal je namreč ogenj v bližnej vasi Gorici, kateri je do tal vpepelil celo pohištvo z hlevi in kozolcem vred posestniku Obrezu. Prišla je sicer hitro pomoč iz Žalca in drugih sosesk, ali prepozno. Ogenj je hitro svoj plen požrl, in ker nij bilo vetra se nij mogel razširjati. Ogenj so zatrosili ali nalašč ali pa slučajno tatje, kajti našli so pri oknu h kašti lestev in blizo hiše tri koše, katere so tatje zato soboj prinesli, da bi ukradeno blago lahko odnesli. Dozdaj jih še nijso dobili.

— (Čuden grob) Iz Središča se nam piše: Čudna preiskava je bila minoli teden. Dve ženski ste našli na pokopališči novorojeno dete pod pažo zakopano, vzeli ste ga ter pokopale globokeje, ob jednom pa tudi razglasile to. Ko je uže vse o tem grmelo, pride preiskavanje in našli so mesto deteta — jeden kilo govedine. Brž ko ne je hudodelstvo učinivša osoba otroka izkopala ter na mesto njega govedino zakopala.

Razne vesti.

* (Umrl) je v Zagrebu naš rojak notar dr. Rojec.

Naj bode, kakor če; vesel je pa zdaj še bolj, in volje tudi take, da bi najraje le ukal. Gredé poleg županove meje izdere kol iz plota pa po božjem zraku enekrati oplete z njim kar tako za korajžo; potlej, da kdo hud ne bo, zapiči ga nazaj, in —

Hlapec blizu tam je videl ga in zareži nad njim:

„Kaj pa krehaš plot, in biješ tako okolo sebe? Ali greš na boj?“

Poskoček se ustraši, da v naglici res ne vé, kako bi se izmotal; pa gleda, zija in molči.

Hlapec, ki je v tem natančneje ogledal ga, kako je našopirjen, reši ga iz te hude zadrege, rekoč:

„Hej zlomek! saj si, kakor bi se šel ženit?“

(Dalje prih.)

* (Ponarejen denar.) Zadnjo soboto so zaprli v Lvovu dva človeka Avstrijca, ki sta iz Rusije prinesla 84 ponarejenih avstrijskih bankovcev po deset goldinarjev in jih hotela menjevati.

* (Napoleonovci.) Francoski list „Figaro“ pripoveduje, da je sedanji turški sultan Murad, kakor tudi njegov zaklani strije Abdul-Aziz, sorodnik Napoleonov Bonapartov, in sicer po materi deda denašnjega sultana, ki je bila Francozinja Bonapartka, a po morskikh roparjih ujeta in v serail podana. — Duha bonapartskega pač v teh sultanih nij.

Banka „Slovenija“.

Občni zbor banke „Slovenije“ dne 6. junija t. l. je bil razmerno slabo obiskan. Od 2337 delnic je bilo samo 497 po 35 osobno navzočnih delničarjih zastopanih; mej temi je bilo videti kacic 15 duhovnikov, 10 kmetov in družih posvetnjakov. Ker se je predsednik banke g. Staré uže pred nekaj časom odpovedal predsedništvu, odprl je zborovanje podpredsednik in bankini ravnatelj g. Debevec.

Vabilo k občnemu zboru sicer v 1. točki navaja pozdravilni govor predsednika, a g. Debevec meni, da pri slabem stanju banke se mu ne zdi prilično, delničarje s kacic govorom pozdravljati. Potem sta se volila gg. Sovan in Brus, da podpišeta zapisnik.

Tretja točka je bila poročilo opravnega sveta o delovanji banke 1875. leta, katero je bral g. Grasselli v imenu opravnega sveta. Iz tega poročila je razvidno, da je banka imela v 1875. letu nenavadno mnogo požarnih škod. Neposrednje je bilo zavarovanega blaga 6 1/2 milijonov gold., likvidiranih škod 64.000 gld., vplačanih zavarovalnin pa le 31.000 gld. Upravni stroški 1875. l. so znašali 15.000 gld., plače uradnikov 21.000 gld. Slabemu stanju banke so krive napeke prvega ustanovljenja.

G. P. Kozler meni, da je iz množih števil, ki so se slišale v poročilu, teško soditi stanje banke. Naj bi tedaj delničarji izvolili posebni odsek, kateri bi pregledal vse knjige, račune in stan banke „Slovenije“, da bodo tudi drugi delničarji, katerih velika večina denes nij zastopana, v stanu izprevideti, kaj se je zgodilo in kakšen je stan banke. Ta odsek naj bi svoje delo razglašal ali samo delničarjem ali tudi po časnikih.

G. dr. Janez Bleiweis misli, da bi se o tem predlogu še le pri 5. točki dnevnega reda glasovalo. G. delničar Mihael Vošnjak želi, da ima odsek večje pravice, nego samo knjige bankine pregledavati. Zdaj gre ali za doplačanje delnic, ali za fuzijo z drugo banko ali za likvidacijo. Sicer pa bi se naj o tem še le pri 5. točki, kjer gre za doplačanje delnic, glasovalo. Zbor temu pritrdi.

G. Robič bere poročilo pregledovalnega odbora, ki je bil lani izvoljen, da je račune pregledaval. Odbor je knjige našel v popolnem redu. Bilanca pak kaže sledeče stanje banke „Slovenije“ koncem leta 1875.

Oddelek Ogenj ima aktiva: Doplačilo za 2337 delnic po 45 % ali 90 gld. na vsako delnico, ker je dozday še le 55 % vplačanih, 210.330 gld., gotovina v blagajnici 1759 gld. 37 kr., ustanovni stroški 45.908 gld. 47 kr. (!), kurzni razloček 30.418 gld. 92 kr., organizacijski stroški 35.841 gld. 6 kr., vrednost dveh hiš 57.000 gld., vrednost pisarniške priprave 9616 gld. 99 kr., vrednost tablic 6020 gld. 30 kr., zavarovalne menjice 284.852 gld. 75 kr., račun menjic 7662 gld. 38 kr., terjatev pri zastopnikih 70.746 gld. 21 kr. (!), terjatve pri zavarovalnicah 7642 gld. 30 kr., terjatve pri delničarjih 1211 gld., razni upniki 18.345 gld. 14 kr., izguba 39.736 gld. 27 kr.

Pasiva znašajo: delnična glavica 2337 delnic po 200 gld. 467.400 gld., zemljiščno vknjiženi dolg 10.300 gld., neizplačani kuponi 654 gld. 22 kr., premijna reserva v gotovini 36.504 gld. 51 kr., v menjicah 284.852 gld. 75 kr., reserva v škodah 24.000 gld., prenesek iz računa oddelka življenja 379 gld. 76 kr., račun dvomljivih dohodkov 3000 gld., skupaj 827.091 gld. 20 kr.

Oddelek življenja kaže kot aktiva:

ustanovni stroški 9910 gld. 6 kr., organizacijski stroški 883 gld. 49 kr., imenovina pri zastopnikih 16.742 gld. 32 kr., prinesek iz računa ognja na račun življenja, izguba 1571 gld. 71 kr. Pasiva: imenovina podedovanskih družabnikov z obresti 9823 gld. 22 kr., premijna rezerva 2497 gld. 17 kr., razni upniki 17.166 gld. 95 kr., skupaj 29.487 gld. 34 kr.

Pregledovalni odsek nasvetuje, naj se poročilo na znanje vzame, račun in bilanca potrđita ter opravični svet daljne odgovornosti odveže (naj se mu namreč daje absolutorij).

Po tem za delničarje malo veselem poročilu se je vnela obsirna debata, kateri je bilo teško slediti, ker se nij držal nobeden parlamentarni red, govornik je govorniku v besedo segal ter jih tudi več najedenkrat govorilo. Največ glasov je bilo slišati, da bi ravnateljstvo brez ovinkov povedalo, ali ima banka še kaj premoženja in koliko.

Mej družimi tudi g. Šolmajer vstane in ostro kritikuje slabo gospodarstvo pri banki, katera po njegovem mnenju nima več nobenega premoženja.

Ravnatelj Debevec malo ostro zavrne g. Šolmajerja, dokazujoč, da je slabemu stanju banke krivo prvo vodstvo z dr. Costom na čelu. Čudi se Šolmajerju, da baš on hoče kritikovati, ki je sam pred sedanjim vodstvom bil celo mej ravnateljji banke in baš tačas so se potratili poslednji novci. Ko je sedanje ravnateljstvo nastopilo, našlo je prazno kaso in dolgove. Zakaj Šolmajer nij tačas, ko je on sam bil v ravnateljstvu, dajal svoje dobre svete. (Smeh.)

G. kanonik Urh predlaga, naj se ob enem tudi o 5. točki, to je o zahtevanem doplačevanju delnic obravnava.

G. Grasselli brani sedanji opravični svet proti raznim napadom. Končno pride k glasovanju in poročilo pregledovalnega odseka, račun in bilanca za 1875. leto se s 317 glasovi proti 80 glasom potrđi.

K 5. točki, v zvišnji glavnice po doplačevanju na delnice poprime g. dr. Janez Bleiweis besedo. Banka kot narodni zavod, bila je nam tako draga, kakor punčica v očesu. Vsak narodnjak mora želeti, da se ohrani banka iz denarničnega in iz narodnega ozira. A banka je v prvi vrsti denarni zavod in, kakor pravi nemški pregovor, kjer gre za denar, neha ljubezen in prijateljstvo. Slišali smo toliko številk, da nij mogoče vseh zapomniti si. Večini delničarjev je tedaj stanje banke nejasno. Denes skleniti nij mogoče, kaj bi se naj storilo. Dr. Bleiweis nasvetuje, da se naj izvoli pregledovalni odsek, kateri ima preiskati stanje banke „Slovenije“ in poročati občnemu zboru, ki se naj v ta namen izredno zopet tekom meseca julija skliče. Do tistega časa se tudi odloži sklep, ali se naj doplača na delnice ali ne.

G. Mihael Vošnjak podpira dr. Bleiweisov nasvet, pa še to želi, da si sme izvoljeni odsek pridružiti izvedene može, ako se mu treba zdi. G. Debevec ugovarja, da bi stroški bili preveliki, če se pokliče iz Dunaja ali Trsta kak izvedenec, v Ljubljani pa nij (?) tacih mož.

Dr. Bleiweisov nasvet z dodatkom od g. Mih. Vošnjaka nasvetovanim je potem bil jednoglasno sprejet.

Dr. Bleiweis predlaga v ta odsek gg.: Žagarja, Ivana Vilharja in Jeriča, za namestnika pa g. Robiča.

Potem bi se mogla vršiti volitev predsednika in 6 odbornikov; delničarji pa so začeli odhajati, ostali pa se nijso mogli zjediniti, in tako je odpala ta točka do prihodnjega občnega zbora.

Naznanilo.

Podpisani javlja, da popravlja in cimentira raznovrstne vage, posebno take, katere je še moč vporabiti mestu novih. Izdeljuje tudi nove, markira posode, a vse najceneje. Dalje popravlja in odpira tudi Wertheim-ovke (kase). Bil je podpisani prej pri g. Czerny-ju v službi 18 let.

Jos. Ferjan, ključar.

(169)

Ljubljana, rožna ulica štev. 99.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lek zoper gušo

(krof),

izkušeni pripomoček zoper gušo (debel vrat), razpošilja z nakazanjem o rabljenji po 1 gld.

V. Franz

in Holoubkače a/d bñhm. Westbahn.
(134—8) (Češkem.)

Strelovod

najnovejše konstrukcije,

za obrambo za vsake vrste posestva, cerkve, samostane, graščine, gospodarska poslopja, magacine, parne dimnike itd. prodaje prav po ceni

Ignacij Tagleicht.

Zaloga je na Dunaji, v mestu, Heiligenkreuzerhof, (I. Schönlaterngasse 5).

Trst.
5. junija:
Evropa: Orland iz Celovca.
Pri Mornu: Kresnik iz Gradca.
Scheiner iz Dunaja. — Herkar iz Zagreba. — Dolz iz Dunaja. — Althofer iz Celovca.
Pri bavarskem dvoru: Kraus iz Dunaja. — Bohinski iz Zlatarja. — grof Jelacic iz Novega dvora. — Hubad iz Trsta. — Hofman iz Bejaka.

Dunajska borza 7. junija.
(Izvirno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovnih . . . 68 7/8 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 68 . . . 70
1860 drž. posojilo . . . 107 . . . 90
Akcije narodne banke . . . 810 . . .
Kredite akcije . . . 133 . . .
London . . . 121 . . . 65
Napol. . . 9 . . . 67
C. K. cekini . . . 5 . . . 77
Srebro . . . 103 . . . 30

Travniki se dajejo v najem.

V nedeljo 11. junija 1876 ob 5 uri po polu dne dal se bode moj travnik ležec na mahu pri Črni vasi (Carolinengrund), poleg Lipske ceste v najem.

V ponedeljek 12. junija 1876 ob 9. uri do polu dne se bodo pak dajali moji trije veliki travniki v Trnovskem in Vičskem mestnem gozdu po parcelah v najem in to na mestu.

Seno je vse najboljšje kakovosti, ter ugodno za klajo govejev

živini.
(170—1)

A. Malitsch.

Alle Diejenigen,

die noch zu der auf den

14. & 15. Juni d. J.

amtlich festgesetzten 1ten Ziehung der vom Staate genehmigten und garantierten 270sten Hamburger Geldverloosung.

Originallose aus unserer

von Glück begünstigten Collecte

zu beziehen wünschen, belieben uns ihre gefälligsten Aufträge nunmehr baldigst direct zugehen zu lassen, da unser Vorrath durch die zahlreich einlaufenden Bestellungen bald vergriffen sein dürfte.

Preise der Lose 1 Klasse:

Ein ganzes Originalloos M. 6 oder 5. W. fl. 34.

Ein halbes Originalloos „ 3 „ „ 17.

Ein viertel Originalloos „ 14 „ „ 14.

Die Aufträge werden gegen Einzahlung oder Nachnahme des Betrages prompt ausgeführt und die amtlichen Pläne gratis beigelegt. Amtliche Gewinnlisten und Auszahlung der Gewinne sofort nach Entscheidung.

S. Sacks & Co., Hamburg,
Staats-Effecten-Handlung.

„Prava Franck-kava“

najbolji, najfinejši pridatek k indijskej kavi

Henrik Francka sinov v Ludwigsburgu.

Posestnik peterih fabrik v Ludwigsburgu, Rieth, Bretten, Meimshein in Grossgartachu.

Zaloga v vseh boljših špecerijskih štacunah tu in v okolici.

Svarilo!

Mnogo fabrikantov ponareja ime Franck na način, da morejo prodajati svoj fabrikat povsodi za pravo Franck-ovo.

Jedino zunanje izpoznavalno znamenje „prave“ Franck-kave je podpis Henrik Francka sinov. Vsi zaboji, paketi, na katerih nij pisava

„Henrik Francka sinovi“

je ponarejen fabrikat. Prosimo tedaj nujno, pri kupovanji vedno natanko na podpis, kot jedino zunanje znamenje za „pravo“ Franck-kavo paziti.

V Ljubljani, meseca maja 1876.

(149—6)

Zastopnik Henrik Francka sinov v Ludwigsburgu:

Ivan Lininger v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.